

AÇILIŞ

5.6.969

SD

"İşbirlikçiliğe karşı harekette yeni gelişmeler"
Bu günkü yayınıımızda ~~şaklaxıxdinleyecekxixx~~
başlıklı yazımızı dinleyeceksiniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

5.6.969

İşbirlikçiliğe karşı harekette yeni gelişmeler

Geçen Mayıs ayı içinde ,19 Mayıs , 27 Mayıs gibi bayram günlerinin sembolleştirdiği ulusal bağımsızlık ,emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı halk egemenliğini ,sembolştiren bayramların anlam ve eğilimlerine uygun gelişmeler kaydedildi. Özellikle işçi sınıfı, yurtsever gençlik aydın ve silahlı kuvvetler çevrelerinde.

Mayıs ayının başlarında Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in cenaze törenine karşı gerici saldırı , öyle rasgele bir çıkış değildi. Demirel iktidarının geliştirdiği ve Kanlı Pazar olaylarında kullandığı dini ve siyasi komandocuların uzun zamandanberi tertiple-dikleri bir hareketti. Ama bu sefer hareketin ardında yalnız işbirlikçiliğin mümessili olarak yalnız Demirelciler değil , zama-

na kadar ulusal niteliğe sahip olduğu bilinen bazı burjuva ve küçük burjuva çevreleri de beliriyordu. Bunların başında da İnönü başkanlığında bazı CHP idarecileri geliyordu. Nasıl ki cenaze töreninde dini komandoculuğun saldırısına uğramak gibi bir tehlike geçirmiş olmasına rağmen CHP genel başkanı bir APye bağlı gazetelerden birine verdiği demeçte 27 Mayıs hareketinin devirdiği düşüklere yani Bayar Menderes idaresinden, Yassıadada kalmış olanlara yeniden seçilmek, parlamentoya girmek, hatta iktidara tırmanmak imkânlarını sağlamaktan yana olduğunu söyledi. İnönünün bu çıkışı kamu oyunda bir bomba tesiri yaptı. Fakat kulağı delik politik ve gazetecilik çevrelerinde haftalarca evvel, Vaşingtonun, Türkiyede yeni yeni tertipler peşinde olduğu, yıpranmaya yüz tutan ve genel seçimlerde tek başına iktidarı sağlaması şüpheli olan Demirel grubunun yerine yeni bir

ortaklık , eski DP ve İnönü gurubu ortaklığını vgeçirmek üzere denemelere giriştiği söylenip yazılıyordu. İnönünün AP ye bağlı bir gazeteye verdiği demeç bu söylenen ve yazılanların doğrulanmasından başka birşey değildir.

Vaşingtonun rejisörlüğü ile hazırlanan mizansen şöyle idi: AP Meclis gurubundan çok sayıda milletvekili, Meclise , düşüklere siyasete katılma imkanını veren bir önerge verecekler, bu önergeyi İnönü ve taraftarları benimsiyecek , Başbakan Demirel kendisine karşı olan bu tertibe ^{onu} direnemeyecek kabullenmek ve desteklemek zorunda kalacaktı, Plân uygulandı. 219 AP li milletvekili Bayar ve arkadaşlarına temize çıkaracak bir önergeyi hazırlayıp Meclis Başkanlığına verdiler. İnönü ve arkadaşlarının desteklemesiyle önerge Meclisten hızla geçti ve Senatoya geldi.

Fakat mesele Vařington politikacılarının ve işbirlikçilerin zannettiğı kadar basit değildi. Düşükleri temize çıkarmak için onların geçmişteki faaliyetini ~~meşruxhale~~ temize çıkarmak, ve onları deviren güçlerin faaliyetini, 27 Mayıs , 27 Mayısın getirdiğı Anayasayı gayrı meşru saymak anlamına geliyordu. Yani Bayarcıları temize çıkarmak için 27 Mayıs ve Anayasayı kirletmek gerekiyordu. Anayasayı değiştirmek, onun başlangıç kısmında beliren felsefesini yok etmek , düşüklere siyasete katılma imkânlarını vermenin ilk şartıydı.

Amerikan emperyalistleri ile yerli işbirlikçileri , düşükleri temize çıkarmak ve 27 Mayısı gayrimeşru ilan etmek işini kolayca yürütebileceklerini tahmin ediyorlardı. Bu tertiplerin yapıldığı günlerde AP nin başta gelen ideologlarından ve Vaşingtonun Türkiyedeki mutemedlerinden

Aydın Yalçın Ankarada bir AP ilçe Kongresinde verdiği demeçte , sol güçlerin birbirine düştüklerini, parçalandıklarını ve siyasi etken olma imkânlarını büyük ölçüde yitirdiklerini söylüyordu. Bu sözler gerçeğe pek de aykırı değildi. Çünkü ~~bir yandan~~ sosyalist harekete, komünist partisine, ortanın solu akımına, solcu basına sızan gizli açık ajanlar solcu idarecilere karşı rahatça provokasyonlar ve tertipler hazırlıyabiliyor, gruplar kuruyor ve sol akımın başını çekenleri birbirine düşürebiliyordu. Bir yandan ~~ve~~ Amerikan gizli casusluk teşkilatı CIA, bir yandan Milli Emniyet, sol hareketin içine Maocuları, Troçkistleri sürmüş ve bunlara geniş politik faaliyet imkânları hazırlamıştır. Gerçek komünistler, sosyalistler, polis, ~~ve~~ Kanlı Pazar olaylarında olduğu gibi hükümetin beslediği dini ve politik komandocuların terörüne ~~tabi~~ göğüs germek zorunda kaldıkları

halde, ~~güzel baskalı ve iyi cins kağıt üzerine pahalı dergiler basan~~
 ve politika pazarında açıkça at oynatan Maocuların, Troçkistlerin
 kılına dokunan olmuyordu. Meselâ ateşli bir yurtsever olan Şadi
 Alkılıç bir hiç için , Cumhuriyet gazetesinde yayınladığı bir
 makale için 6,5 yıl hapse mahkum edilip zindana atılırken , son
 zamanlarda Maoculuk rolüne çıkan Mihri Belli adındaki şahısın ,
 rahatça faaliyetine devam edebiliyor , ~~polis zaman zaman onu~~
 "temizlik banyosuna ^{nden} çekmek "den başka anlama ^{almayan} ~~gelmeyen~~ gelen
^{bu kaç hafta için} ~~xx~~ hapse girip ~~çıkıyordu~~ geliyordu. Milli Emniyetin bu klasik
 oyunları görenlerin gözünden kaçmıyordu.

Amerikan gizli servisleri ve işbirlikçiler sosyalist hareketi
 parçalamakla yetinmiyor , ~~yurtss~~ silahlı kuvvetlerdeki yurtsever-
 leri izole etmenin çarelerini arıyorlardı. Kilit noktasında olan

Bazı kumandan ve generalleri ele geçirmişlerdi.

CHP'deki ortanın solu hareketini etkisiz hale getirmek işi daha kolayca başarılmış, hareketin elebaşlarından birçoğu işbirlikçi politikanın kuyruğuna takılabilmişti.

İşte emperyalizmle işbirlikçilerin düşükleri temize çıkarma saldırısı böyle bir denge havası içinde yapıldı. Bu saldırıya karşı bir yandan işçi sınıfında ve işçi sınıfının öncü teşkilatları sosyalist akımla komünist partisinin tepkileri, bir yandan yurtsever gençlik, aydın ve silahlı kuvvetler çevrelerinin direnişi Vaşingtonda yapılan hesapların pek de çarşıya uymadığını gösterdi. Sol akım Ahayasayı değiştirmek anlamına gelen bu saldırıya karşı derlenmesini ve cesaretle direnmesini beceribildi. Silahlı kuvvetler, yurtsever gençlik ve aydın çevreleri de aynı sert ve olumlu tepkiyi gösterdiler. Bu sert tepki kar-

şısında Meclisten geçen tasarı Senatoda Demirel hükümetinin ("Şimdilik" kaydı ile hasıraltı edildi.

Genel seçimlerden sonra düşüklerin temize çıkarılması hareketi tekrar başlar mı? Bu ve bunun gibi emperyalist işbirlikçi ittifakının Türkiyedeki anti-demokratik ,hatta faşist saldırılarının başlayıp başlamaması , anti-emperyalist yurtsever , sosyalist ve öteki demokratik akımların eylem ve güçbirliğinin derecesine bağlı. Anti-emperyalist cephede meydana gelen her yarık ve çatlaktan, emperyalizm ve işbirlikçiler istifade edip hegemonyalarının devamını sağlama sağılamaya kalkışacaklardır.

Emperyalizm işbirlikçi ittifakının 27 Mayıs ve Anayasaya saldırıyı planlaştırdığı günlerde , Amerikan ve Nato iş yerlerinde çalışan işçilerimizin grevi başladı. Grevi yöneten Harp İş fede-

rasyonu ile Nato İş Sendikası idi. Sendikalar Amerikan iş yerlerindeki müteahhitlerden yani Tuslok ve Tumpaneden gündeliklerinin artırılmasını, sosyal haklarının düzene konmasını ve yönetime katılmak gibi haklı istekler ileri sürüyorlardı. Amerikan şirketleri bu isteklere karşı geldiler ve grev başladı.

Amerikan iş yerlerindeki grevlerde her zaman olduğu gibi bu sefer de ekonomik isteklerle başlayan grev derhal politik bir nitelik kazandı. Çünkü Tumpane ve Tuslok idareleri derhal aradan çekildiler ve Amerikan işgal ve Üsler kumandakılkıkarı işçi ve sendikalara karşı dikildiler. Amerikalılar ne Anayasa ne de Grev ve Toplu Sözleşme Kanunlarının hükümlerini dinlemiyor, iş yerlerine yani üslere serbestçe mal sokmak ve oralardan mal çıkarmak hareketlerine devam ediyorlardı.

Demirel hükümeti Amerikalılara kanunlarımıza saygı gösterme yönünde herhangi bir harekette bulunmuyor, aksine kanunlarımızı savunan ve Amerikalıları kanunlarımıza uymaya zorlayan işçilerimize toplum polisi ~~ve~~ jandarması ve bütün idare mekanizması ile çullandırıyor. Sendikacılarımızı ve grev nöbetçilerimizi döven ve yarıl原因 ~~ve~~ Amerikalıları polis tutsak etmiyor ve suçlu olan bu adamların serbestçe faaliyetlerine devam etmelerine hatta uygun gördükleri zamanlarda memleketten uzaklaşmalarına müsaade ediyordu. Bu şartlar altında yurdun bağımsızlık ve egemenlik haklarını ilk planda ve ~~cephede~~ işçi sınıfı savunuyor ve bu ulusal ödevi yerine getirirken bütün demokratik güçlerin, bütün yurtseverlerin özellikle *antiemperyalist* basının kayıtsız şartsız desteğini görüyordu. Çünkü kamu oyu ve bütün ulusal güçler işçi sınıfının kendi kurtuluşu için savaşıırken

memleketin kurtuluş ve özgürlüğünü de sağlamaya, emekçi yığınlarının demokratik haklarını da savunduğunu görüyor ve anlıyordu.

Demek oluyor ki, Mayıs ayı içinde Demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini sağlayan hatta onları bu harekete zorlayan iki büyük olay meydana geldi. Bunlardan birincisi düşükleri temize çıkarma hareketine karşı demokratik güçlerin ortak çıkışı, ve ikincisi de Amerikan ve Nato-İş yerlerindeki grev, ~~hareketi.~~

Bu iki olay sırasında kaydedilen gelişmeler şu gerçeği bir daha açıkça ispatladı. Demokratik ve antiemperyalist güçler eylem birliğiyle hareket ettikleri her yerde emperyalizm ve ortakları gerilemek zorunda kalıyor, emekçi halk yığınları ve demokratik akım eldeki özgürlükleri savunabiliyor, onlara yenilerini katma imkanlarını da hızırlıyabiliyor.

KAPANIS

XX SD. Bugünkü yayıbımız sona xx erdi. Temmuz ayının 3 üçünde aynı saatte tekrar buluşmak üzere hoşca kalınız.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI